

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Vallonskolan i
Östhammars kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Vallonskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Vallonskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna, på ett medvetet och systematiskt sätt, utveckla jämställdhetsarbetet för att säkerställa att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och utveckla lärarnas arbete med att anpassa undervisningen till aktuell elevgrupp så att alla elever får en stimulerande och utmanande undervisning.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna skapa en samsyn och gemensamma förhållningssätt som efterföljs i arbetet med att skapa och upprätthålla studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning.

- Rektorn behöver se till att lärare i samtliga årskurser och ämnen ges förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning samt använder olika metoder för likvärdig bedömning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **5 januari 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen dnr SI 2024:6119 i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa samt observationer, offentlig statistik och inkommen dokumentation.

Rektorns uppföljning och analys

Rektorn följer kontinuerligt och på olika sätt upp och analyserar skolans kunskapsresultat, undervisningens genomförande, lärares förutsättningar att bedriva undervisningen samt hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Rektorn gör en bred uppföljning av kunskapsresultaten som bland annat omfattar betyg och omdömen, resultat från nationella prov och kartläggningar. Uppföljningen genomförs regelbundet fyra gånger per läsår vid terminsslut och läsårsslut, och vid mitterminskonferenser samt i planerade uppföljningsmöten mellan lärare och elevhälsan. Rektorn skaffar sig en tydlig bild av styrkor och utvecklingsbehov i undervisningen genom egna och biträdande rektorns lektionsobservationer med efterföljande samtal samt genom att ta del av lärarnas löpande utvärderingar av sin egen undervisning. Lärarnas förutsättningar att bedriva undervisningen samt hur värdegrundsarbetet integreras i undervisning följer rektorn upp genom systematiska samtal med biträdande rektorn, arbetslagsledare och elevhälsan. Rektorn bedriver överlag ett fungerande analysarbete på olika nivåer; dels genom analysmöten under läsåret med fokus på enskilda klasser, dels genom terminsvis övergripande möten för hela skolan. Lärarna deltar i analysen av kunskapsresultat vid varje läsårsslut utifrån ett kommungemensamt underlag. Rektorn gör även analyser tillsammans biträdande rektorn och elevhälsan och har noterat att lärares ledarskap och relationella kompetens varierar, elevernas läs- och skrivförmåga är svag, samt att matematikundervisningen behöver stärkas upp i form av kompetens och ökade resurser. Dessutom gör rektorn en analys där relationen mellan olika resultat ingår, exempelvis relationen mellan

studiero och hur undervisningen bedrivs. Rektorn har identifierat att studieron varierar kopplat till lärarnas undervisning och att det skiljer sig åt både mellan stadierna och mellan olika lärare. Rektorn har därtill konstaterat att lärarens ledarskap i klassrummet påverkar såväl elevernas motivation till skolarbetet som studieron. Därutöver har skolan haft en lång period med omsättning av rektorer och biträdande rektorer, vilket har lett till brist på kompetens samt färre resurser inom främst matematik.

Utifrån de behov som har identifierats fattar rektorn beslut om åtgärder för att ytterligare förbättra verksamheten och om resursfördelning. För att möta behovet av att göra undervisningen mer likvärdig mellan stadierna har rektorn upprättat en handlingsplan i dialog med huvudmannen i syfte att bland annat påbörja utbildningsinsatser kring tydligare ledarskap i klassrummet, relationellt ledarskap samt att genomföra differentierad undervisning för alla elever. Rektorn har dessutom gett försteläraren i uppdrag att tillsammans med lärarna planera och genomföra olika moment i undervisningen för att stärka lärarnas språkutvecklande arbetssätt. I en årskurs provas även ett tvåläraresystem för att eleverna ska få tillgång till fler lärare i undervisningssituationer. Utöver detta kommer lärare i årkurserna 4–6 att delta i ett forskningsprojekt i syfte att utveckla undervisningen i matematik. Rektorn utvärderar resursfördelningen löpande och omfördelar vid behov resurser. Dock tillträdde nuvarande skolledning hösten 2024 och har ännu inte hunnit utvärdera genomförda resursfördelningar.

Rektorns ledning och organisation

Rektorn leder det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag, samt organiserar så att obehöriga lärare får en planerad introduktion på skolan. Lärarna har olika mötesforum för samverkan, exempelvis arbetslagsmöten, ämnesmöten, elevhälsomöten och arbetsplatsträffar. Det kollegiala lärandet har sin grund i skolans utvecklingsområden, men även behov som finns på en övergripande nivå hos huvudmannens skolor. Personalen samverkar kollegialt kring olika teman som till exempel differentierad undervisning och matematikutveckling samt kommer även under ledning av förstelärare påbörja ett språkutvecklande arbetssätt i alla ämnen. Samtliga lärare arbetar med utveckling av undervisningen genom att göra lektionsbesök och genomför kollegiala samtal utifrån områden som start och avslut på lektioner samt ledarskap i klassrummet. Under innevarande läsår kartlägger rektorn vilka organisationsförändringar som behöver genomföras, bland annat för att skapa en likvärdig organisation vad gäller arbets- och förhållningssätt på alla stadier. Samtliga personer i skolledningen och flera personer i elevhälsan är relativt nya på sina tjänster. Detta har inneburit att beslutsfattande ibland tagit längre tid än vanligt och utöver detta upplever såväl lärare som elevhälsan att

samverkan mellan lärare och elevhälsan behöver stärkas. Under innevarande läsår ska rektorn arbeta fram en funktionell organisation för samverkan mellan lärare samt mellan lärare och elevhälsan. Skolan har tydliga rutiner och förhållningssätt kring exempelvis ordningsregler, frånvarohantering och anmälan om kränkande behandling, vilka är kända och tillämpas av personalen. Obehöriga och nyanställda lärare får en planerad och övervägd introduktion då rutiner och förhållningssätt går igenom och lärarna får mentorer.

Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete

Rektorn leder inte ett strategiskt jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. Visserligen finns kunskapsresultat och trygghetsresultat uppdelat på flickor respektive pojkar men någon djupare analys av orsaker till eventuella skillnader i resultat mellan könen görs inte och därmed inte heller några riktade insatser utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Pojkar är till exempel i högre grad representerade när det gäller anmälningar om kränkande behandling. Elever och lärare beskriver att det oftast är pojkar som stör ordningen i klassrummet. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer bekräftas bilden av att pojkar tar mest plats i klassrummet vad gäller talutrymme samt får mycket uppmärksamhet av läraren. Även Skolinspektionens skolenkät 2024 visar att flickor upplever lägre nöjdhet inom alla områden jämfört med pojkar. Lärarna har visserligen arbetat med att motverka vissa negativa beteenden bland pojkarna i klassrummen, men för övrigt är jämställdhetsarbetet som bedrivs på skolan begränsat till vad som ingår i kursplanerna och jämställdhetsfrågan är inte tillräckligt levande och medvetandegjord inom kollegiet och i undervisningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna, på ett medvetet och systematiskt sätt, utveckla jämställdhetsarbetet för att säkerställa att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det på skolan saknas ett aktivt och strategiskt jämställdhetsarbete där utbildningen genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv. En del resultat följs upp uppdelat i kön och en viss analys utifrån ett könsperspektiv görs, men jämställdhetsfokus i undervisningen sker mestadels i ämnen där det ingår i kursplanen. Att skolans jämställdhetsarbete inte sker aktivt och strategiskt riskerar

medföra att eleverna inte ges samma förutsättningar i undervisningen oavsett könstillhörighet. Med ett strategiskt jämställdhetsarbete kan skolan även bidra till att elever förmår att kritiskt granska könsmönster som kan begränsa dem och andra i livsval och livsvillkor.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn, utifrån en helhetssyn av skolans jämställdhetsuppdrag, leder ett strategiskt jämställdhetsarbete på hela skolan och säkerställer att jämställdhetsarbetet genomsyrar utbildningen. Rektorn kan exempelvis, i samverkan med personal, se över det arbete som redan görs hos enskilda lärare, samt arbeta för att hela skolan ska ha ett strategiskt arbete i alla årskurser. Arbetet kan påbörjas med uppföljning och en fördjupad nulägesanalys av skillnader mellan flickors och pojkars kunskapsresultat, upplevelse av trygghet och studiero samt lärarnas medvetenhet kring normer och jämställdhet i undervisningen. Utifrån vad uppföljningen och analysen visar kan rektorn fatta beslut om åtgärder som bidrar till elevernas möjlighet att lära och utvecklas oavsett könstillhörighet. Genom att rektorn tar fram specifika insatser för jämställdhetsarbetet kan rektorn följa upp och se effekten av arbetet. För vidare läsning rekommenderas [Lärares arbete med att tidigt motverka könsbundna val](#)¹ samt Skolverkets material [Aktivt jämställdhetsarbete i skolan - Skolverket](#)²

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elever och elevhälsa samt observationer och inkommen dokumentation.

¹ Skolinspektionen (2024). Lärares arbete med att tidigt motverka könsbundna val. Tematisk kvalitetsgranskning

² Skolverket (2024). Hämtad från Skolverkets hemsida <https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/aktivt-jamstalldhet-arbete-i-skolan> hämtad 7 januari 2025

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är till viss del strukturerad och varierad och lärarna arbetar oftast aktivt med att stödja eleverna. Lektionerna innehåller en tydlig start med en gemensam introduktion. Vissa lärare presenterar lektionsinnehållet skriftligt på tavlan, ibland med hjälp av bildstöd, medan andra lärare presenterar innehållet muntligt. Lärarna går också igenom lektionens mål. Det är däremot sällan lärarna presenterar syftet med lektionen eller på vilket sätt eleverna har nytta av lektionsinnehållet i andra sammanhang. Samtal om varför eleverna ska lära sig vissa saker sker oftast utifrån att eleverna undrar och ställer frågor. Utifrån ämne och innehåll arbetar lärarna med olika typer av uppgifter och aktiviteter för att skapa viss variation och balans i undervisningen. Lektionerna varierar exempelvis genom att lärare har genomgångar, att eleverna läser, arbetar med texter och tittar på film. Visserligen beskriver lärare att eleverna får möjlighet att arbeta i grupp, par och enskilt under lektionerna, men samtidigt beskriver elever att det sällan sker. Eleverna ges ofta, men inte alltid, ett aktivt lärarstöd för att komma igång med sina uppgifter, samt bibehålla sitt engagemang under lektionerna. Bland annat går vissa lärare runt bland eleverna och observerar, samtalar, ställer frågor och ger vid behov ytterligare förklaringar om eleverna inte förstår. Ofta saknar dock lektionerna ett sammanfattande avslut och slutar vanligen med att läraren konstaterar att lektionen är slut och ber eleverna packa ihop sina saker.

Elevers delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Lärarna ger till viss del eleverna reellt inflytande över arbetsformer och innehåll i undervisningen. Eleverna ges möjlighet att utvärdera undervisningen, dock skiljer det mellan lärare hur och i vilken utsträckning detta görs. Vissa lärare ställer exempelvis muntliga frågor till eleverna i slutet av lektioner om vad som behöver förändras i undervisningen. De samlar även in synpunkter på undervisningen genom att eleverna skriftligen får reflektera och låter elever fylla i en enkät med frågor om undervisningen. Samtidigt, finns det också ämnen där eleverna sällan får utvärdera undervisningen. Frågor om undervisningen tas upp på klassråd och elevråd, men elever beskriver även att de saknar återkoppling på frågorna som tas upp på elevrådet. Lärarna arbetar inte heller metodiskt med att inkludera eleverna i planeringen av undervisningen eller ger eleverna möjlighet att påverka undervisningens innehåll. Lärarna beskriver att de tar till vara elevernas synpunkter i planeringen av undervisningen, dock beskriver elever och elevhälsan att det även här varierar mellan lärare och stadier hur och i vilken utsträckning det görs.

Vidare ges eleverna vissa möjligheter att reflektera över och ta ansvar över sitt eget lärande i undervisningen. Eleverna får exempelvis möjlighet att reflektera över hur de löser uppgifter utan givet svar, ibland enskilt och

ibland genom att resonera med andra elever. Några lärare har samtal i undervisningen med eleverna om hur de lär sig bäst och att det kan ske på olika sätt, medan vissa lärare främst låter eleverna reflektera över sitt lärande i samband med utvärderingar och på utvecklingssamtal. I undervisningen ger lärarna eleverna möjlighet att prova olika inlärningsstrategier för sitt lärande genom att till exempel arbeta med tankekartor och begrepp.

Stimulans och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Lärarna arbetar överlag med att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära, men har endast till en viss del höga förväntningar på eleverna. Lärare uppmuntrar och motiverar eleverna genom att positivt bekräfta elevers prestationer. Lärarnas återkoppling på uppgifter ges till eleverna både muntligt och skriftligt beroende på elev och situation. Ibland sker återkopplingen i stunden och kopplat till ett konkret framsteg för att synliggöra det eleven har lyckats med. Lärarna visar eleverna att de har höga förväntningar på dem, exempelvis genom att uppmuntra dem att prova svårare uppgifter. Det skiljer sig dock åt bland lärarna i vilken omfattning detta görs.

Lärarna anpassar inte undervisningens innehåll och arbetssätt så att det stimulerar och utmanar alla elever. Lärarna arbetar med vissa anpassningar i undervisningen, exempelvis enskilda instruktioner och extra genomgångar. Samtidigt finns det lärare som upplever att de inte hinner planera för och genomföra anpassningar i den utsträckning som behövs utifrån aktuell elevgrupp, utan lärarna gör tillfälliga lösningar i stunden. Vidare är undervisningen mestadels anpassad efter en medelnivå, snarare än för att stimulera och utmana alla elever i sin kunskapsutveckling. Lärarna inleder oftast lektionen med en gemensam uppgift. För elever som nått längre i sin kunskapsutveckling eller snabbt blir klara med uppgifter finns ibland fördjupningsmaterial eller extrauppgifter som eleverna kan arbeta med på egen hand, men extrauppgifterna är ofta av samma svårighetsgrad som tidigare uppgifter. Det förekommer också att elever som blivit klara med sina uppgifter får göra kunskapsspel på datorn eller titta på film medan de väntar in övriga elever.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och utveckla lärarnas arbete med att anpassa undervisningen till aktuell elevgrupp så att alla elever får en stimulerande och utmanande undervisning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att undervisningen inte är utformad på ett sätt som stimulerar och utmanar alla elever. Utöver att elever riskerar att inte nå sin fulla potential kan detta medföra att elever förlorar sitt engagemang och intresse för undervisningen och istället ägnar sig åt annat än vad lektionen är avsedd för.

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna, under ledning av rektorn, gemensamt utvecklar undervisningen så att den stimulerar och utmanar alla elever utifrån deras behov och förutsättningar. I detta ingår att anpassa undervisningen utifrån behov hos såväl de elever som behöver stöd för att uppnå målen för utbildningen som de elever som nått långt i sin kunskapsutveckling. Förslagsvis kan arbetet inledas med en inventering av vilka former för stimulerande och utmanande undervisning och uppgifter som lärare redan arbetar med. Skolinspektionen föreslår även att rektorn planerar och leder tillfällen där lärarna gemensamt diskuterar och delger varandra hur undervisningen kan bli mer differentierad och utmanande.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6–7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elever och elevhälsa samt observationer, offentlig statistik och inkommen dokumentation.

Arbetet för trygghet

Det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan som bygger på en analys av elevernas upplevelse av trygghet och personalens arbete med trygghet. Analyser görs baserat på kartläggningar av hur eleverna

upplever tryggheten, till exempel via enkäter och samtal. Både det förebyggande arbetet och åtgärdande insatser utgår ifrån uppföljningen och analysen av tryggheten på skolan. Bland annat finns ett gemensamt arbete kring vuxennärvaro i korridorer samt på raster genom elevcoacher, rastvårdar och strukturerade rastaktiviteter. Därtill har rektorn tagit fram åtgärder för att arbeta främjande och förebyggande i trygghetsarbetet. Exempelvis ska ett trygghetsteam bildas som arbetar förebyggande för alla elever, där elevhälsan och elevcoacher ingår. Trygghetsteamet ska skapa en årsplanering gällande trygghetsteamets och elevcoachernas aktiviteter. Skolan ska även öka samverkan med socialtjänsten med fokus på trygghet och studiero i skolan.

Arbetet för studiero och lugn miljö

Personalen bedriver på flera sätt ett samlat arbete för att främja studiero på skolan med det saknas till delar samsyn och gemensamma förhållningssätt i arbetet. Det finns vissa gemensamma metoder och arbetssätt för att skapa en lugn miljö på lektionerna som huvudsakligen tillämpas av lärarna. Exempelvis gemensam struktur för lektionerna, insamling av mobiltelefoner vid lektionsstart och fasta placeringar i klassrummen. I vissa årkurser finns det två vuxna i klassrummet. Det framgår dock av granskningen att det skiljer mellan stadierna i vilken utsträckning det gemensamma arbetssättet följs. Både lärare och elever beskriver att studieron hanteras olika såväl mellan lärare som mellan stadierna. Det finns även lärare på skolan som har svårigheter att upprätthålla studiero i enstaka grupper och dessa lärare får stöd av skolledningen och elevhälsan. Eleverna är till viss del delaktiga i arbetet med studiero. Exempelvis i samtal på mentorstiden, samtal om ordningsreglerna i klassen och genom att utvärdera studieron på lektionerna. Elever beskriver att vissa lärare inte vidtar ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa en lugn miljö. Även lärare beskriver att de saknar verksamma åtgärder för att upprätthålla studieron. I Skolinspektionens skolenkät 2024 framgår att eleverna i årskurs 5 upplevde brister i studieron. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer bekräftas bilden av att studieron skiljer sig åt mellan stadierna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna skapa en samsyn och gemensamma förhållningssätt som efterföljs i arbetet med att skapa och upprätthålla studiero.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att även om det på skolenheten pågår ett arbete för att förbättra studieron så varierar det hur lärarna

hanterar uppkomna situationer och hur de bestämda förhållningssätten efterlevs. Rektorn behöver skapa förutsättningar för gemensamma diskussioner på skolan om strategier och förhållningssätt för att skapa, upprätthålla och vid behov återställa studiero på lektionerna. Utan en gemensam grund riskerar enskilda lärares förmåga att få avgörande betydelse för vilken studiero som råder i klassrummet.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att tillsammans med lärarna diskutera vad som kännetecknar god studiero och vilka faktorer som är betydelsefulla för att eleverna ska kunna koncentrera sig på undervisningen. Det kan till exempel handla om att rektorn initierar gemensamma diskussioner om förhållningssätt men också ger lärarna möjlighet att dela med sig av de verktyg som de använder för att skapa studiero. Rektorn kan också engagera elevhälsans olika professioner i arbetet. Det är viktigt att rektorn säkerställer att gemensamma förhållningssätt och rutiner efterföljs av all personal på skolan. Eftersom genomförandet av undervisningen i hög grad påverkar studieron, är också arbetet med att anpassa undervisningen så att den utmanar och stimulerar alla elever en del i att förbättra studieron på skolan. Gemensamma förhållnings- och tillvägagångssätt bidrar till att lärarna kan hantera uppkomna situationer på likartat sätt. Genom att lärarna får möjlighet att dela med sig av erfarenheter och de verktyg som de använder sig av kan de också få stöd av varandra i hur arbetet kan utvecklas och på så sätt skapa ett mer främjande arbete för studiero. För vidare läsning rekommenderas Skolinspektionens rapport [Skolors arbete med trygghet och studiero](#).³

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn och lärare samt offentlig statistik och inkommen dokumentation.

³ Skolinspektionen. Skolors arbete med trygghet och studiero. En tematisk analys utifrån beslut fattade inom regelbunden kvalitetsgranskning 2018–2019.

Rektorns analys av omdömen och betyg

Rektorns analys av avvikelser i bedömningen och betygsättningen är begränsad, liksom rektorns kännedom om eventuella avvikelser och under hur lång tid dessa funnits. Rektorn har uppmärksammat i sina analyser att det är skillnad i lärares bedömningar och betygssättning samt att hela betygsskalan inte används, vilket rektorn kopplar till lärares bedömarkompetens. Rektorn har däremot inte vid tidpunkten för Skolinspektionens granskning kännedom om eventuella avvikelser mellan betyg och resultat på nationella prov, och av kvalitetsrapporten framgår inte heller att den förre rektorn följt upp avvikelser mellan resultat på nationella prov och betyg utifrån ett likvärdighetsperspektiv. Offentlig statistikför läsåret 2022–2023 visar på betydande avvikelser mellan nationella prov och betyg i vissa ämnen, exempelvis engelska och samhällskunskap. Rektorn har inte efterfrågat förklaringar till dessa avvikelser från lärare.

Kvalitetssäkring av bedömningar, omdömen och betyg

Rektorn ger vissa, men inte alla lärare förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betygssättning. Rektorn försäkrar sig inte heller om att alla lärare använder olika metoder i sin kvalitetssäkring. Visserligen har lärarna vid en kommungemensam studiedag diskuterat betyg och bedömning, men samtidigt framgår av granskningen att det på skolenheten saknas en tydlig agenda och planering för vid vilka tillfällen samverkan ska ske kring frågor som rör bedömning, som till exempel tolkning av styrdokument och elevprestationer. Lärarna i de olika årskurserna och i vissa ämnen träffas oftast informellt för att samverka kring bedömning och betygssättning. Vissa lärare saknar däremot möjlighet till att samverka inom sitt ämne på grund av att de inte har ämneskollegor på skolan. Rektorn beskriver dock att skolledningen kommer att skapa förutsättningar för lärare att samverka under våren 2025 genom att påbörja ett samarbete med en annan skola i kommunen.

Rektorns ledning av lärarnas arbete med bedömning är vid tidpunkten för Skolinspektionens granskning begränsad. Lärarna dokumenterar visserligen sina bedömningar på skolans digitala plattform, men saknar samtidigt samsyn kring hur dokumentationen ska ske. Lärare beskriver att de använder sig av Skolverkets bedömningsstöd, nationella prov och kartläggningsmaterial samt olika tester som stöd i bedömningsarbetet. Samtidigt finns det lärare som beskriver att de saknar åtkomst till bedömningsstöd samt att det är svårt att kvalitetssäkra i ämnen som är utan nationella prov. Rektorn bekräftar även att lärarnas arbete med bedömningsstöd saknar en tydlig styrning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att lärare i samtliga årskurser och ämnen ges förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning samt använder olika metoder för likvärdig bedömning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det på skolan saknas avsatt tid för lärarna att samverka kring bedömning och betygssättning. Lärarna har därmed inte tillräckliga förutsättningar för att med olika metoder kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg. Det riskerar leda till att bedömningar, omdömen och betyg inte ges likvärdigt.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ger samtliga lärare förutsättningar att på ett systematiskt sätt kvalitetssäkra sina bedömningar. Rektorn kan exempelvis regelbundet avsätta tid för lärarna att samverka i dessa frågor. Den tid som avsätts kan med fördel ha en tydlig målsättningen att skapa samsyn kring bedömningar. I detta ingår också att se till att lärare har varierade och ändamålsenliga metoder för att göra likvärdiga bedömningar och att lärarna diskuterar sina bedömningar sinsemellan. När det gäller ytterligare samverkan kring betyg och bedömning kan huvudmannen vara behjälplig med att stödja rektorn genom att organisera forum för bedömningsfrågor skolenheter emellan.

Beslutet har fattats av Indra Kullenberg, utredare.

I den slutliga handläggningen av ärendet har Janette Örning Alm, utredare (föredragande) och Malin Hennius, utredare medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för möjlighet till yttrande.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 26 och 27 november 2024. Besöket genomfördes av utredarna Janette Örning Alm och Malin Hennius.

Vallonskolan är en kommunal grundskola belägen i Östhammars kommun. Skolan har elever i årskurserna 4–9 och vid granskningstillfället går cirka 234 elever på skolan. Skolan leds av en rektor som till sin hjälp har en biträdande rektor.